

Case: Uppgift 1a - Privatbudget för Anna

I denna uppgift ska ni utarbeta ett budgetschema för Annas inkomster och utgifter i en grupp på 3-4 personer. Ni kommer att få information om personens inkomst, fasta kostnader och variabla utgifter. Ert team ska besluta hur personen kan spara, investera och hantera skulder på ett effektivt sätt. I slutet kommer varje grupp att presentera sin budget för klassen och motivera sina val. Budgetschemat ska utarbetas för hela året (alla 12 månaderna).

Anna har sammanställt sina inkomster för året på följande sätt:

Inkomsttyper	summa	Betald första gången i:
Studiemedel	6 300 kr varje månad	januari
Extrajobb (lokalt snabbköp)	3 400 kr varje månad	februari
Sommarjobb (2 veckors heltidsarbete som jordgubbsplockare)	12 000 kr en gång om året	augusti

Anna har sammanställt sina fasta utgifter för året på följande sätt:

Kostnadstyp	summa	Betald första gången i:
Hyra	3 400 kr varje månad	januari
El och värme	500 kr varannan månad	februari
Hemförsäkring	1 100 kr en gång om året	februari
Buskort	700 kr var tredje månad	januari
Mobilabonnemang	89 kr varje månad	januari
Internetabonnemang	200 kr var tredje månad	februari
Streaming	200 kr per månad	januari
Reseförsäkring	800 kr om året	juli

Anna har sammanställt sina variabla utgifter för året på följande sätt:

Konsumtion	summa	Betald första gången i:
------------	-------	-------------------------

Hyra	3 400 kr varje månad	januari
Mat	1 400 kr varje månad	januari
Kläder	400 kr varje månad	januari
Nöjen	200 kr varje månad	januari
Böcker	250 kr varje månad	januari
Oplanerade småutgifter	200 kr varje månad	februari
Sommarsemester (en vecka i Spanien)	5 000 kr en gång om året	juli
Skidsemester (en vecka i Norge)	5 000 kr en gång om året	december

Anna har dessutom använt en del av sina besparingar från barnsparande och konfirmationspengar för att flytta hemifrån, så det hon har kvar av sina besparingar är 50 000 kr, som nu finns på ett sparkonto.

Uppgifter:

- Upprätta ett budgetschema för alla 12 månaderna inklusive fasta utgifter och variabla kostnader för Anna. (Tips: använd kalkylbladsmallen)
- Beräkna Anna totala fasta utgifter per år.
- Bedöm om Anna budget/ekonomi är bra eller mindre bra och kom gärna med förslag till förbättringar av hennes ekonomiska situation om gruppen anser det nödvändigt.
- Diskutera om Anna kan dra nytta av investeringar i aktier. Argumentera för era bedömningar.

Case: Uppgift 1b - Privatbudget för Anders

I denna uppgift ska ni utarbeta ett budgetschema för Anders inkomster och utgifter i en grupp på 3-4 personer. Ni får information om personens inkomst, fasta kostnader och variabla utgifter. Ert team ska besluta hur personen kan spara, investera och hantera skulder på ett effektivt sätt. Vid avslutningen ska varje grupp presentera sin budget för klassen och motivera sina val. Budgetschemat ska täcka hela året (alla 12 månaderna).

Anders har sammanställt sina inkomster för året på följande sätt:

Inkomsttyper	summa	Betald första gången i:
Studiemedel	6 300 kr varje månad	januari
Extrajobb (lokalt snabbköp)	3 400 kr varje månad	februari
Sommarjobb (1 veckas heltidsarbete som jordgubbsplockare)	6 000 kr en gång om året	augusti

Anders har sammanställt sina fasta utgifter för året på följande sätt:

Kostnadstyp	summa	Betald första gången i
Hyra	3 400 kr varje månad	januari
El och värme	500 kr varannan månad	februari
Hemförsäkring	1 100 kr en gång om året	februari
Busskort	700 kr var tredje månad	januari
Mobilabonnemang	89 kr varje månad	januari
Internetabonnemang	400 kr var tredje månad	februari
Streaming	500 kr per månad	januari
Reseförsäkring	800 kr om året	juli

Anders har sammanställt sina variabla utgifter för året på följande sätt:

Konsumtion	summa	Betald första gången i:
Mat	1 400 kr varje månad	januari
Kläder	1 000 kr varje månad	januari
Nöjen	600 kr varje månad	januari
Böcker	250 kr varje månad	januari
Oplanerade småutgifter	200 kr varje månad	februari
Mat	1 400 kr varje månad	januari
Sommarsemester (en vecka i Sydeuropa)	6 000 kr en gång om året	juli
Skidsemester (en vecka i Alperna)	8 000 kr en gång om året	december

Anders har även använt nästan hela sitt sparande från barnsparande och konfirmationspengar för att flytta hemifrån, så det han har kvar av sitt sparande är 10 000 kr, som nu finns på ett sparkonto.

Uppgift:

- Upprätta ett budgetschema för alla 12 månaderna inklusive fasta utgifter och variabel förbrukning för Anders. (Tips: använd Excel-mallen)
- Beräkna Anders totala fasta utgifter per år.
- Beräkna Anders genomsnittliga utgifter per månad.
- Bedöm om Anders budget/ekonomi är bra eller mindre bra och kom gärna med förslag till förbättringar av hans ekonomiska situation om gruppen anser det nödvändigt.
- Diskutera om Anders kan dra nytta av investeringar i aktier. Argumentera för era bedömningar.

Case, modul 2: Uppgift 2a - Aktieportfölj för Anna

I denna uppgift ska er grupp på 3-4 personer hjälpa till med att investera på Annas vägnar. Utifrån den budgetplan ni har utarbetat för henne i Modul 1 och den information ni har fått om hennes personliga ekonomi ska ni fatta investeringsbeslut.

Det ska finnas en balans mellan risk och avkastning, och ni ska ta hänsyn till investeringssumman, risknivån, riskprofilen och investeringshorisonten. Använd investeringsbegreppen från Modul 2 för att diskutera och motivera era val. Vid modulens slut ska varje grupp presentera sin investeringsstrategi för klassen och förklara sina val.

Som en del av uppgiften ska ni också följa upp era investeringar under Modul 3 och 4. Det ger er en möjlighet att se hur era beslut utvecklas över tid och att anpassa er strategi vid behov.

Var uppmärksamma på följande faktorer när ni fattar investeringsbeslut:

- **Budget:** Hur påverkar Annas inkomst, fasta utgifter och variabla kostnader hennes möjlighet att investera? Hur mycket kan hon realistiskt avsätta för investeringar varje månad eller varje år?
- **Riskprofil:** Med tanke på Annas ålder, inkomst och framtida planer, hur riskvillig kan hon vara med sina investeringar? Hur påverkar detta valet av aktier eller andra investeringar?
- **Investeringshorisont:** Hur länge planerar Anna att investera? Ska hon fokusera på kortsiktiga eller långsiktiga investeringar?
- **Diversifiering:** Hur kan ni sprida investeringarna för att minska risken? Ska investeringarna fördelas på olika sektorer, geografiska områden eller företag?
- **Aktiemarknadens natur:** Hur kan förändringar i ekonomin påverka värdet av Annas investeringar? Vilka faktorer kan orsaka svängningar i aktiekurserna?

Kort om Anna och hennes situation:

Annae studerar och har ett deltidsjobb för att klara sina utgifter. Trots att hennes inkomst inte är hög är hon mycket medveten om sin ekonomi och vill börja spara och investera.

Anna hoppas kunna köpa en egen lägenhet inom tio år. Hon planerar också att resa runt i världen när hon är klar med sin utbildning. Hon drömmer även om att starta ett eget företag en dag, kanske inom det område hon studerar.

Anna är ung och har en stabil inkomst från studiestöd och sitt deltidsjobb. Men hon har också stora framtida utgifter, som att köpa en egen lägenhet. Detta kan påverka hur mycket risk hon är villig att ta med sina investeringar.

Anna är medveten om att vi befinner oss i en period av ekonomisk tillväxt, men hon vet också att ekonomiska förhållanden kan förändras snabbt, vilket kan påverka värdet av hennes investeringar.

Anna är intresserad av att investera i aktier från företag inom grön teknologi. Hon tror att efterfrågan på den här typen av produkter kommer att öka i framtiden. Å andra sidan är hon också oroad över att en översvämning av nya företag på denna marknad kan leda till överutbud och fallande priser.

Uppgift:

- a) Er grupp ska utarbeta en skriftlig anteckning (en sida), som kort beskriver och motiverar er grupps val. Anteckningen ska inkludera er investeringsstrategi, vilka aktier ni har valt att investera i och varför, hur ni har balanserat risk och avkastning, samt hur ni har anpassat er strategi till Annas personliga ekonomiska situation.
- b) Gruppen ska också presentera sin investeringsstrategi för klassen. Presentationen ska visa hur ni har använt investeringsbegreppen från Modul 2 och hur ni har tagit hänsyn till de olika faktorer som påverkar investeringarna.

Case, modul 2: Uppgift 2a - Aktieportfölj för Anders

I denna uppgift ska er grupp på 3-4 personer hjälpa till med att investera för Anders. Med utgångspunkt i den budgetplan ni har utarbetat för honom i Modul 1, och de uppgifter ni har fått om hans personliga ekonomi, ska ni fatta investeringsbeslut.

Det ska finnas en balans mellan risk och avkastning, och ni ska ta hänsyn till investeringssumma, risknivå, riskprofil och investeringshorisont. Använd investeringsbegreppen från Modul 2 för att diskutera och motivera era val. I slutet av modulen ska varje grupp presentera sin investeringsstrategi för klassen och förklara sina val.

Som en del av uppgiften ska ni också följa upp era investeringar under Modul 3 och 4. Det ger er en möjlighet att se hur era beslut utvecklas över tid och att anpassa er strategi om det behövs.

Var uppmärksamma på följande faktorer när ni fattar investeringsbeslut:

- a) **Budget:** Hur påverkar Anders inkomst, fasta kostnader och variabla kostnader möjligheten att investera? Hur mycket kan han realistiskt sett avsätta för investeringar varje månad eller varje år?
- b) **Riskprofil:** Med tanke på Anders ålder, inkomst och framtida planer, hur riskvillig kan han vara med sina investeringar? Hur kommer detta att påverka valet av aktier eller andra investeringar?
- c) **Investeringshorisont:** Hur länge planerar Anders att investera? Ska han fokusera på kortfristiga eller långsiktiga investeringar?
- d) **Diversifiering:** Hur kan ni sprida investeringarna för att minska risken? Ska investeringarna fördelas över olika sektorer, geografiska områden eller företag?
- e) **Aktiemarknadens natur:** Hur kan förändringar i ekonomin påverka värdet av Anders investeringar? Vilka faktorer kan orsaka svängningar i aktiekurserna?

Kort om Anders och hans situation:

Anders är en ung student som njuter av att leva i nuet. Han spenderar en del av sin tid på sina studier och resten på sitt deltidsjobb för att finansiera sin livsstil. Trots att han älskar att njuta av livet är han också intresserad av att lära sig mer om pengaförvaltning och investeringar.

Anders drömmer om att utforska världen och planerar att ta ett sabbatsår efter examen för att resa. Han är också öppen för tanken att starta ett eget företag någon gång i framtiden, men har inga konkreta planer ännu.

Anders har en måttlig risktolerans. Han är ung och har en stabil inkomst, men han spenderar också en betydande del av sin inkomst på nöjen. Det innebär att han kanske inte har mycket pengar över för att hantera potentiella förluster från riskabla investeringar.

Anders är medveten om de nuvarande ekonomiska förhållandena och är bekymrad över inflationens påverkan på hans besparingar. Han förstår att ekonomiska förhållanden kan förändras snabbt, vilket kan påverka hans investeringar.

Anders är intresserad av att investera i teknologisektorn eftersom han tror att det kommer att finnas en fortsatt efterfrågan på tekniska innovationer. Han är dock bekymrad över risken för en teknikbubbla som kan leda till överskott och fallande aktiekurser.

Uppgift:

- a) Er grupp ska utarbeta en skriftlig notering (en sida), som kort beskriver och motiverar gruppens val. Noteringen ska inkludera er investeringsstrategi, vilka aktier ni har valt att investera i och varför, hur ni har balanserat risk och avkastning, och hur ni har anpassat er strategi till Anders personliga ekonomiska situation.
- b) Gruppen ska också presentera sin investeringsstrategi för klassen. Presentationen ska visa hur ni har använt investeringsbegreppen från Modul 2 och hur ni har tagit hänsyn till de olika faktorer som påverkar investeringarna.

Uppgift 3: Avslutande presentation av investeringsspelet

Det är dags att sammanfatta era erfarenheter från investeringsspelet och dela era resultat med resten av klassen. Er grupp (eller individuellt) ska förbereda en presentation som täcker följande ämnen:

- a) **Investeringsstrategier:** Vilka var era övergripande strategier för att investera? Hur valde ni vilka aktier ni skulle investera i? Vilka verktyg och metoder använde ni för att fatta era beslut?
- b) **Riskprofil:** Hur var er grupps riskprofil? Hur påverkade den era investeringsbeslut?
- c) **Etisk kompass:** Hur återspeglade era investeringar era etiska övertygelser? Fanns det specifika aktier eller branscher ni valde att investera i - eller undvika - på grund av etiska överväganden?
- d) **Ekonomiska resultat:** Hur gick det för era investeringar? Presentera och förklara era ekonomiska resultat. Vad lärde ni er av resultaten?
- e) **Beslutsprocess vid investeringar:** Beskriv er beslutsprocess. Hur fattade ni beslut som grupp? Vilka utmaningar stötte ni på och hur hanterade ni dem?
- f) **Reflektioner:** Slutligen, vad har ni lärt er av detta spel? Vad gick bra och vad skulle ni göra annorlunda om ni fick göra om det? Hur kommer era erfarenheter från investeringsspelet påverka era framtida ekonomiska beslut?

Detta är er chans att visa vad ni har lärt er och hur ni har utvecklats inom ämnet genom denna kurs. Kom ihåg att inkludera exempel från ert spel för att stödja era poänger. Vi ser fram emot att höra om era upplevelser och resultat!

Denna presentation bör levereras i form av en PowerPoint på 3-5 minuter.